

LÄNSRÄTTEN I
VÄRMLANDS LÄN

DOM
2009-03-26
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
196-09 E
Rotel 2

SÖKANDE

Jordkullen AB, 556058-9284

Ombud: Stefan Molander
SM Byggrätt AB
Rosbackestigen 1
181 46 Lidingö

MOTPART

Storfors kommun
Box 1001
688 29 Storfors

Ombud: Stefan Larsson
Box 1001
Storfors kommun
688 29 Storfors

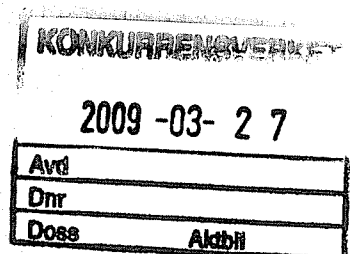
SAKEN

Offentlig upphandling

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

Länsrättens interimistiska beslut den 9 februari 2009 upphör i och med denna dom att gälla.

Dok.Id 52557

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568 651 12 Karlstad	Stora Torget	054-14 81 00 E-post: lansrattenivarmland@dom.se	054-14 81 30	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Storfors kommun infordrade anbud avseende en upphandling av grusleveranser (Grusleveranser 2009). Anbud ingavs av bl.a. Jordkullen AB. Storfors kommun beslöt emellertid att anta anbud från annan anbudsgivare.

Jordkullen AB yrkar i ansökan om överprövning att upphandlingen ska göras om och anför följande.

Vinnande anbudsgivare (Heab) har otillbörligt gynnats vid upphandlingen på bekostnad av Jordkullen AB genom att förfrågningsunderlaget har varit ofullständigt när det gäller de olika delmängderna av grus. I förfrågningsunderlaget angav kommunen under § 9 "Kvantiteter/volymer" att "angivna volymer i anbudsfrågan är baserade på uppgifter från år 2008..." Emellertid återfinns det inte någonstans i frågan några uppgifter om mängder av de olika fraktioner av grus som upphandlingen avser.

Heab hade det tidigare kontraktet med kommunen avseende motsvarande leveranser under år 2008. Därigenom hade Heab skaffat sig fullständig kännedom om de faktiska volymer som under detta år levererades och som alltså skulle ligga till grund för anbudsgivningen i den nu aktuella upphandlingen. Jordkullen AB däremot saknade helt sådan kännedom och tvingades därför göra en bedömning av de mängder som kunde komma i fråga. Heab har på detta sätt haft en konkurrensmissig fördel gentemot Jordkullen AB.

Vid utvärderingen av de två anbud som kommit in, har kommunen satt in vissa mängder för de olika fraktionerna och multiplicerat anbudsgivarnas enhetspriser med de sålunda insatta mängderna. Summan av dessa delpriser har därefter jämförts, varvid det har visat sig att Heab har lämnat det sammanlagt lägsta priset. Det är dock att märka att Jordkullen AB har lämnat lägsta pris för ett antal delposter. Det grundläggande felet i förfarandet ligger i att kommunen inte från början har lämnat alla anbudsgivare den för prissättningen avgörande förutsättningen vilka de olika delmängderna skulle vara. Trots att förfrågningsunderlaget på detta sätt varit bristfälligt har Heab för sin del ändå väl känt till mängderna. Heab har därigenom blivit gynnat på ett sätt som klart strider mot likabehandlingsprincipen. I samband med utvärderingen får en upphandlande enhet inte föra in några nya moment, som inte framgått redan av förfrågningsunderlaget.

Det säger sig självt att Jordkullen AB - om bolaget vid anbudstillfället haft kännedom om önskade mängder - hade kunnat göra en annan

och lägre prissättning på flera fraktioner. Priserna för grus kan variera med begärda volymer. Detta hade med viss sannolikhet resulterat i att Jordkullen AB hade vid sammanräkningen kunnat uppvisa det lägsta priset. En riktigt genomförd upphandling hade mycket väl kunnat utmynna i att Jordkullen AB tilldelats kontraktet. Således kommer Jordkullen AB att lida skada, om kommunen träffar avtal med Heab.

Storfors kommun anför i svar bl.a. följande.

Påståendet om att beräknade volymer för 2008 saknas i upphandlingsunderlaget är inte riktigt. Den volym som avses är beloppsvolymen 350 000 kr, som redovisas under p 104 i upphandlingsföreskrifterna för grusleveranser. Jordkullen AB, som är en tidigare leverantör, har nödvändig kännedom om vilka fraktioner och volymer som avropas av kommunen årligen. Vid utvärderingen har båda anbudsgivarna värderats efter samma kriterier och några ytterligare villkor har inte påförts i efterhand. Påståendet att anbudsgivarna inte skulle ha behandlats lika avvisas därför.

Jordkullen AB tillägger följande.

Den "beloppsvolym" på 350 000 kr som redovisas i upphandlingsföreskrifterna är inte på något sätt uppdelad på olika slag av grus. Uppgiften avser kommunens kostnad för köp av grusleveranser under år 2008 totalt sett. Dessutom anges att "någon volym kan inte garanteras". Beloppet 350 000 kr är alltså fullständigt intetsärande. En precisering av detta fördes in först i samband med utvärderingen. Det är detta nya moment som gör att upphandlingen strider mot LOU. Kommunens uttalande att "några ytterligare villkor har inte påförts i efterhand" är således helt felaktigt.

Upphandlingen utgår faktiskt från de mängder som upphandlades just år 2008 och inte från något historiskt genomsnitt. Jordkullen AB hade gruskontraktet senast åren 2004 och 2005. Den statistik som finns från dessa år visar att mängderna varierar från år till år. Under åren 2006 t.o.m. 2008 är det Heab som haft kontraktet. Jordkullen AB:s insikter om 2008 års volymer har alltså varit helt obefintliga vid tiden för anbudets avgivande. Därför har Jordkullen AB tvingats att göra en prissättning utan att därvid kunna beakta det faktum att de enskilda volymerna i realiteten inverkar på priset.

DOMSKÄL

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen om offentlig upphandling (2007:1091; LOU)

eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 2 § besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt ovan nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Den aktuella upphandlingen avser grusleveranser för kommunens allmänna arbeten under en avtalstid om två år med eventuell förlängning under maximalt ett år. I förfrågningsunderlaget anges de olika material (grus-, kross- och sandningsmaterial etc.) som omfattas av upphandlingen. Priserna för de olika materialen ska i anbuden anges per ton enligt bifogat formulär. I förfrågningsunderlaget anges vidare i bilaga 2 under § 9 "Kvantiteter/-volym" att angivna volymer i anbudsförfrågan är baserade på uppgifter från 2008 och förändras under hela avtalstiden och vidare att kommunen inte garanterar att volymen kommer att vara densamma under avtalstiden. I upphandlingsföreskrifterna anges under p. 104 "Ramavtalets omfattning" bl.a. att upphandlingen omfattar leveranser av grus-, kross- och sandmaterial samt matjord för kommunens allmänna arbeten och att under 2008 var Storfors kommuns kostnad för köp av grusleveranser ca. 350 000 kr. Vidare anges att någon volym inte kan garanteras med anledning av att dessa är beroende av kommunfullmäktiges beslut om anslag.

Länsrätten gör följande bedömning.

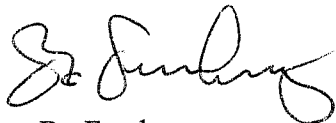
Jordkullen AB har gjort gällande att vinnande anbudsgivare otillbörligt gynnats på grund av att förfrågningsunderlaget varit ofullständigt vad gäller delmängder grus och att, då vinnande anbudsgivare haft motsvarande leve-

ranser 2008, denna skaffat sig fullständig kännedom om faktiska volymer 2008.

Kommunen har i förfrågningsunderlaget (bilaga 2) under § 9 "Kvantiteter/-volymer" angett att angivna volymer i anbudsfrågan är baserade på uppgifter från 2008 och förändras under hela avtalstiden. Några volymer finns dock inte angivna i anbudsfrågan. Däremot anges under p. 104 i upphandlingsföreskrifterna att under 2008 var kommunens kostnad för köp av grusleveranser ca 350 000 kr. Kommunen har i svar på Jordkullen AB:s begäran om överprövning anfört att denna uppgift avser en "beloppsvolym", ett begrepp som inte står att finna i förfrågningsunderlaget, och att det är denna "volym" som avses med "angivna volymer".

Enligt vad som anges i förfrågningsunderlaget baseras de upphandlade grusleveranserna på uppgifter från 2008, då vinnande anbudsgivare hade uppdrag som grusleverantör hos kommunen. Uppgifter om volymerna saknas dock i förfrågningsunderlaget. Den "beloppsvolym" kommunen hänvisar till kan inte anses vara tillräcklig såsom upplysning om 2008 års volymer då den endast innefattar en totalkostnad avseende all sorts grus som levererats till kommunen. Det kan inte uteslutas att vinnande anbudsgivare, genom kännedom om vilka volymer som var aktuella 2008, otillbörligt gynnats. Priser på offererade material kan t.ex. vara beroende på hur stora volymer som efterfrågas. Jordkullen AB kan till följd härav komma att lida skada. Upphandlingen ska därför, såsom Jordkullen AB yrkat, göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1 B).

Bo Forsberg

Föredragande har varit Lars Överström